

aarige Dphold i Hovedstaden vil have bidraget Sit til, at disse Folk for det Meste kun ville komme ind som Militairarbeidere; jeg tvivler ingenlunde om, at deres Studeringer og den usunde Blyluft vil bidrage meget til at skaffe dem Diensvagthed og andre Sygdomme, som ville medføre, at de i ethvert Tilfælde i Reglen kun kunde udskrives som Militairarbeidere. Det er altsaa ikke for den practiske Betydnings Skyld, jeg søger at faae bestemt, at Præsterne skulle aftjene deres Bærnepligt, men det er netop, fordi vi ved at fritage dem enten ganske eller tildeels bryde med et Princip, som var væsentlig medvirkende til, at Hærløven gik igjennem. Jeg tror ikke at tage Feil, naar jeg paastaar, at Hærløven, en Lov, som paalægger Folket meget store Byrder, væsentlig kun gik igjennem, fordi den opfyldte et af Folket længe næret. Dnske, nemlig det, at enhver Mand skulde være Soldat; men dette Princip seer jeg nu brudt i det, her foreslaaes, idet derefter enkelte af vore Sønner skulle være fritagne. I forrige Samling stemte vi fra denne Side tildeels for en Pempelse i den Maade, hvorpaa Præsterne skulle aftjene deres Bærnepligt, men det Mæglingsforslag, der dengang gik igjennem her, blev som bekjendt ikke endelig vedtaget af begge Thing, og jeg for min Part idetmindste føler mig ikke nu forpligtet til atter at stemme for en saadan Pempelse, hvorimod jeg vil søge at bidrage, hvad der staaer i min Magt, til, at Præsterne saavel som andre Statsborgere skulle aftjene deres fulde Bærnepligt. Naar det er sagt, at dette strider imod den Stemning, der findes blandt Folket, at Folket ikke vil have, at dets Præster skulle være Soldater, tror jeg bestemt at turde forsikre, at Landets store Fleertal, Landets Borgere og Bondestand, onsker, at Præsterne ikke skulle være mere fritagne end enhver Anden. Jeg tror heller ikke, det kan have nogen overordentlig stor Vanskelighed for en Præst at være borte i den Tid, en Manoeuvre eller deslige maatte kræve, at han skulde være borte fra sin Forretning, thi vi see jo ikke saa sjældent, at Præster i længere Tid ere fraværende fra deres Embede for deres Sundheds Skyld, maaskee ogsaa

undertiden for Fornøielses Skyld, og i saadanne Tilfælde kan Embedet meget godt blive bestrebt af Nabopræsterne. Det skulde vel heller ikke være saa vanskeligt i et saadant Tilfælde, hvor det kun gjaldt om en kort Tid, at faae en theologisk Candidat ansat; thi der gaaer jo Nok, som mangle Levebrød. Jeg kan i det Hele taget ikke Andet end misbillige, at der skal gøres Forskjel med Hensyn til Præsterne. Vil man beraabe sig paa Folkstemningen, veed jeg ikke noget bedre Raad, end at vi opsætte Sagens Afgjørelse til næste Aar, thi da vil der blive Leilighed til at spørge Befolkningen, og har man kunnet opsætte den fra ifjor til iaar, mener jeg, at man ogsaa meget godt kan opsætte den dette Aar med; det er den sikreste Maade at faae Befolkningens Mening at vide. Jeg skal fastholde, hvad jeg allerede har udtalt, at jeg for min Part til det Yderste vil forsøge paa at bringe det dertil, at Præsterne, ligesom enhver anden Statsborger, maae aftjene deres fulde Bærnepligt.

J. J. Christensen: Jeg skal ikke undlade at udtale min Paaskjønnelse til den høitagtede Justitsminister, fordi han i det foreliggende Forslag er kommen den demokratiske Tanke nærmere, den Tanke, der vil gjøre alle Landets Borgere lige saavel i Pligter som i Rettigheder, end det har været Tilfældet i et tidligere Forslag; men idet jeg udtaler denne min Paaskjønnelse, skal jeg dog tilføie, at jeg gjerne havde seet, at han paa en fyldigere Maade, end skeet er, var gaaet ind paa den fuldstændige Eighedstank og ikke havde tilsladt den Undtagelse, som findes i § 38, sidste Stykke, hvor Præsterne stilles i et andet og gunstigere Forhold end Landets øvrige Borgere. Hvorvel den Kløft, der tidligere har været tilstede mellem den høitagtede Regjering og det høie Folkething med Hensyn til Præsternes Bærnepligt eller Ifølge-Bærnepligt, nu maa betragtes som betydelig formindsket, saa tør den dog vel ikke ansees for ganske udjevnet, og hvorvel Hærløvens Princip, almindelig Bærnepligt, i det foreliggende Forslag har faaet en nærmere Tilslutning, saa anseer jeg dog ikke Principet for fyldestgjort. Jeg